

เชียงใหม่สัตวแพทยสาร 2557; 12(3): 243-244

ปกิณกะ

ปริศนาวินิจฉัย

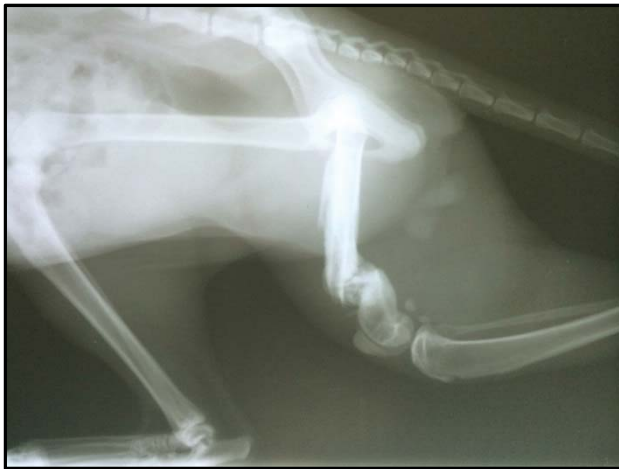
บุรินทร์ บุญศรี

ห้องปฏิบัติการวิจัยกระดูกและข้อในสัตว์ ภาควิชาชีวศาสตร์ทางสัตวแพทย์และสัตวแพทย์สาธารณสุข
คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประวัติสัตว์ป่วย

แมวไทย เพศผู้ ไม่ทราบประวัติที่ชัดเจน เนื่องจากเจ้าของเพิ่งเก็บมาเลี้ยง สังเกตพบท่าทางการเดินผิดปกติ
มีอาการเจ็บขาหลังสัตวแพทย์จึงได้ถ่ายภาพรังสีส่วนขาหลังจำนวน 2 ท่า

ภาพถ่ายรังสี



Lateral projection



VD projection

จงอธิบายความผิดปกติที่พบเห็นจากภาพถ่ายรังสี

คำตอบ

จากภาพ พบ Multiple femur fracture ทั้งส่วน Distal femur และ Shaft of femur ไม่พบอุปกรณ์ยึดตามกระดูกใดๆ จึงสามารถอธิบายได้ว่ากระดูกเกิดกระบวนการหายเองตามธรรมชาติ แต่อย่างไรก็ตาม จากภาพถ่ายรังสีตรงตำแหน่ง Distal femur fracture พบว่ากระดูกไม่เกิดการหายเป็นปกติ เรียกว่า “Nonunion” ซึ่งจะสามารถพบลักษณะต่างๆ ได้แก่ การบานออกของปลายกระดูกหัก (Elephant foot) ช่องว่างของแนวกระดูกหัก หรือ Gap กว้าง ไม่เกิดการสร้างแคลลัส การเกิดข้อเทียม (Pseudarthrosis) สาเหตุการเกิด Nonunion ในสัตว์ยังไม่สามารถสรุปได้แน่ชัด สำหรับในกรณีศึกษาี้ แมวไม่ได้รับการรักษากระดูกหักอย่างดีพอ เช่น การเคลื่อนไหวมักเกินไป ขาดสารอาหารที่จำเป็น เช่น แคลเซียม ไม่ได้รับการผ่าตัดเพื่อใส่อุปกรณ์ยึดกระดูก เป็นต้น

ในส่วนตำแหน่ง Shaft of femur พบว่ามีกรหายของกระดูกเช่นกัน ซึ่งเป็นการหายแบบ “Malunion” หรือการหายของกระดูกอย่างผิดรูปโดยสามารถแบ่งออกได้อีก 2 แบบ คือ Functional malunion คือ อวัยวะนั้นใช้งานได้ กับ Non-functional malunion คือ อวัยวะนั้น

ใช้งานไม่ได้สำหรับในกรณีศึกษาี้ยังพบว่าแมวสามารถใช้งานได้แต่ไม่เป็นปกติ ซึ่งอาจจะเกี่ยวกับการเกิด Nonunion ตรงตำแหน่ง Distal femur สำหรับสาเหตุการเกิด Malunion นั้น เกิดจากการยึดตามกระดูกไม่ดีพอ หรือมีการเลื่อนหลุดของอุปกรณ์ยึดกระดูก และมักเกิดในสัตว์ที่มีการเคลื่อนไหวมากเกินไป

โดยสรุปแล้วการหายของกระดูกให้เป็นไปอย่างปกติต้องอาศัยการจัดการหลายอย่างร่วมกัน ทั้งวิธีการรักษาไม่ว่าจะเป็นการใส่เฝือก หรือการใช้อุปกรณ์ยึดตามกระดูก, การดูแลหลังผ่าตัด เช่น การจำกัดการเคลื่อนไหวและวิธีการกายภาพบำบัด, การจัดการด้านสารอาหารที่จำเป็นโดยเฉพาะ แคลเซียมและวิตามินดี, การงดใช้ยา เช่น สเตียรอยด์ รวมทั้งประสบการณ์ของสัตวแพทย์ผู้ทำการรักษาและติดตามผล

References

- Montavon, P.M. Voss, K. Langley-Hobbs, S.J. (2009). Feline Orthopedic Surgery and Musculoskeletal Disease. China: Elsevier.
- Tobias, K.M. Johnston, S.A. (2012). Veterinary Small Animal Surgery. Canada: Elsevier.